

Anexa
la Decizia nr. 3-10 din 29.03.2024
al Consiliului sătesc Călinești

**Strategia de dezvoltare a
Comunității prietenoase vârstei
în satul Călinești
în perioada 2023-2027**

anexă a Planului Strategic de Dezvoltare Socio-Economică a satului Călinești

Cuprins

INTRODUCERE.....	3
Ce înseamnă o Comunitate prietenoasă vârstei.....	3
Metodologia de elaborare a strategiei.....	5
SITUAȚIA VÂRSTNICILOR DIN SATUL CĂLINEȘTI.....	6
Date privind populația satului.....	6
Descrierea problemelor vârstnicilor pe domenii	8
Sinteza problemelor identificate.....	12
ANALIZA SWOT	15
OBIECTIVE	16
IMPLEMENTAREA STRATEGIEI.....	17
ANEXA 1. PLANUL DE ACȚIUNI 2023-2027	19
ANEXA 2. LISTA PROBLEMELOR IDENTIFICATE	19
ANEXA 3. LISTA PARTICIPANȚILOR LA ELABORAREA STRATEGIEI	32

INTRODUCERE

Ce înseamnă o Comunitate prietenoasă vârstei

Conceptul de „Comunitate prietenoasă vârstei” a fost dezvoltat de Organizația Mondială a Sănătății (OMS) ca o abordare care răspunde la îmbătrânirea populației și promovează incluziunea și contribuția persoanelor în etate la viața comunității. În cadrul acestei abordări, atenția este orientată pe mediul fizic și social din comunitate, care sunt privite ca factori determinanți esențiali ai faptului dacă oamenii pot rămâne sănătoși, independenți și autonomi până la bătrânețe.

O comunitate prietenoasă vârstei răspunde atât oportunităților, cât și provocărilor unei populații îmbătrânite, creând medii fizice și sociale care susțin viața independentă și activă și permit persoanelor în vârstă să contribuie în continuare la toate aspectele vieții comunității.

Conceptul evidențiază opt domenii pe care comunitățile le pot aborda pentru a-și adapta mai bine structurile și serviciile la nevoile persoanelor în vârstă sub următoarele aspecte:

Domeniul	Aspecte cheie
Spații publice și clădiri	<p>Persoanele în etate, dar și cele tinere au nevoie de locuri, plasate convenabil, unde să se adune împreună în aer liber sau în spații închise.</p> <p>Parcuri, alei, străzi sigure și iluminate, toalete publice curate, scaune în aer liber și clădiri accesibile – toate acestea contribuie la o interacțiune mai activă și mai pozitivă între localnici.</p> <p>Deopotrivă cu vârstnicii, persoanele cu dizabilități sau părinții tineri cu cărucioare – toți vor aprecia existența unei rampe de acces, a balustradelor sau chiar și a unui ascensor, instalate în incinta unei clădiri publice.</p>
Transport	<p>Persoanele în etate își doresc și au nevoie de stații amenajate cu bănci, unde să se adăpostească de ploaie, vânt și ninsori. Transportul public să poată fi accesat din orice zonă a localității, iar costul să fie accesibil.</p> <p>Drumuri și trotuare reparate, indicatoare instalate, treceri de pietoni marcate corespunzător, podețuri și poduri asigurate cu balustrade ar ajuta localnicii să se deplaseze în siguranță.</p>
Locuințe	<p>Cei mai mulți oameni doresc să își trăiască bătrânețea în propria casă, asigurată cu apă potabilă la robinet, sistem de canalizare, sobă reparată și funcțională, podea trainică, geamuri menținute și sigure, detectoare de fum instalate.</p> <p>Importante pentru bătrâni sunt balustradele, rampele, treptele comode, pentru ca accesul în locuință să fie sigur, să prevină căderi sau alte situații cu risc pentru viață.</p>
Participare socială	<p>Indiferent de vârsta pe care o are un om, singurătatea afectează negativ sănătatea mentală și fizică, dar și sentimentul de bunăstare.</p> <p>Pentru a evita izolarea și singurătatea, persoanele în etate au nevoie să rămână active în societate prin participarea la diverse activități sociale împreună cu persoane de diferite vârste.</p>
Respect și incluziune socială	<p>Într-o comunitate prietenoasă vârstei sunt dezvoltate servicii comunitare respectuoase și incluzive, fiind promovată o imagine pozitivă a îmbătrânirii și a persoanelor în etate.</p>

	<p>Vârstnicii sunt consultați de către prestatorii de servicii publice și private despre nevoile lor și despre modalitățile de deservire mai calitativă. Personalul care oferă servicii este politicos și dispus să ajute.</p> <p>De asemenea, activitățile comune între generații sunt o modalitate eficientă de învățare reciprocă pentru tineri și vârstnici, de apreciere și încurajare a ceea ce pot oferi, dar și de a petrece timpul plăcut și util.</p>
Participare civică și angajare	<p>Nu există un termen de valabilitate pentru implicare, iar vârstnicii pot, deopotrivă cu alți membri ai comunității, să contribuie la dezvoltarea acesteia.</p> <p>Într-o comunitate prietenoasă vârstei, persoanele în etate, chiar și după pensionare, beneficiază de diferite posibilități pentru a munci, a face voluntariat și a rămâne implicate în viața socială și civică.</p> <p>Calificările și experiența vârstnicilor sunt recunoscute și apreciate, iar aceștia la rândul lor, se simt utili și apreciați.</p>
Comunicare și informare	<p>Comunitățile prietenoase vârstei accentuează nevoia de a utiliza mijloace variate de comunicare adaptate specificului persoanelor în etate, în așa fel ca informația despre evenimentele din comunitate să fie accesibilă și să ajungă la timp la vârstnici.</p> <p>Panouri cu informație simplă și ușor de citit, buletine informative locale, radio local, adunări generale sau pe sectoare cu locuitorii – acestea sunt doar câteva din instrumentele de comunicare ce pot fi utilizate într-o Comunitate prietenoasă vârstei.</p>
Servicii incluzive	<p>Orice comunitate prietenoasă vârstei oferă un spectru larg de servicii destinate promovării, menținerii și restabilirii sănătății. Serviciile medicale, serviciile de îngrijiri la domiciliu, serviciile care asigură posibilități de practicare a sportului și alte activități de acest gen sunt menite să ajute membrii comunității să se bucure de o sănătate bună.</p> <p>Serviciile oferite de farmacii, frizerii, ateliere de croitorie, spălătorii, servicii de aprovizionare cu apă și canalizare, contribuie la bunăstarea și îmbunătățirea calității vieții vârstnicilor.</p>

Începând cu anul 2006, mai multe țări ca Australia, Canada, Germania, Marea Britanie, SUA, Irlanda, Federația Rusă, Japonia, dezvoltă conceptul de „Comunitate prietenoasă vârstei”. Începând cu anul 2017 conceptul de ”Comunitate prietenoasă vârstei” a început să fie aplicat și în Republica Moldova. Conceptul a fost pus în aplicare în 15 localități din raioanele Rezina, Șoldănești, Sângerei și Florești, în cadrul proiectului „Îmbătrânire și sănătate”, realizat de către AO „CASMED” în parteneriat cu HelpAge International cu suportul financiar al Crucii Roșii din Elveția.

Proiectul a demonstrat că comunitățile locale pot deveni locuri mai bune pentru a îmbătrâni, când consiliul local, instituțiile publice și comunitatea au o mai bună înțelegere a problemelor, așteptărilor și aspirațiilor persoanelor în vârstă. Dovezile din proiect indică faptul că intervențiile au avut un impact asupra planificării pe termen lung și a proceselor de luare a deciziilor în comunitățile țintă.

În anul 2023 a început promovarea conceptului în satul Călinești și dezvoltarea strategiei curente, cu suportul proiectului ”Îmbătrânire și Sănătate” implementat de A.O. ”CASMED” cu susținerea financiară a Crucii Roșii din Elveția.

Această strategie reprezintă un pas înainte pentru dezvoltarea unei comunități prietenoase vârstnicilor în satul Călinești conform viziunii:

Satul Călinești este o comunitate prietenoasă vârstnicilor, cu servicii publice și socio-medicale de calitate, axate pe nevoile membrilor comunității.

Metodologia de elaborare a strategiei

Strategia curentă a fost elaborată în cadrul unui proces participativ desfășurat în perioada noiembrie 2023–februarie 2024. Procesul de planificare strategică a avut ca punct de pornire necesitățile și problemele vârstnicilor din satul Călinești care au fost identificate și analizate în baza Ghidului metodologic „*Identificarea Nevoilor Persoanelor în Etate*”, elaborat în cadrul proiectului „Îmbătrânire și Sănătate”, implementat de către AO „CASMED” cu suportul financiar al Crucii Roșii din Elveția.

Procesul a inclus mai multe etape, printre care cele mai importante au fost:

- **Studiul cantitativ *Evaluarea percepției privind conceptul de „Comunitate prietenoasă vârstei”*** în satul Călinești r-nul Fălești. Chestionarul pentru colectarea de date a fost aplicat de către 11 operatori: membrii Comitetului Coordonator Local din localitatea Călinești – care au fost instruiți anterior cum să aplice chestionarul. Studiul a fost realizat în perioada 09-26 noiembrie 2023, în baza a 131 respondenți din sat cu vârsta de peste 50 de ani, reprezentând câte 20% din următoarele categorii de vârstă: 50-56 ani, 57-65 ani, 66-70 ani, 71-80 ani, 81+, din care 58% (76) sunt femei și 42% (55)- bărbați.
- **4 discuții focus-grup** cu patru grupuri distincte de participanți: tineri, vârstnici, reprezentanții APL (primăria și consiliul local din satul Călinești) prestatorii de servicii și alți actori relevanți din comunitate. Discuțiile focus-grup au fost realizate în perioada 09.11 – 26.11. 2023.
- **Atelierul de planificare strategică** facilitat de A.O. CASMED cu participarea reprezentanților APL și Comitetului Coordonator Local s-a desfășurat la 28.11. 2023 în incinta Primăriei Călinești. În cadrul atelierului au fost stabilite direcțiile și acțiunile strategice în perioada 2023-2027 pentru implementarea conceptului „Comunitate prietenoasă vârstei” în satul Călinești.
- **Analiza datelor și informației** colectate și sistematizate. Studiarea informației din documentele locale și sursele deschise de informare referitoare la satul Călinești Formularea componentelor strategice.

Documentul curent a fost elaborat ca o anexă a Planului Strategic de Dezvoltare Socio-Economică a satului Călinești.

SITUAȚIA VÂRSTNICILOR DIN SATUL CĂLINEȘTI

Descriere Generală

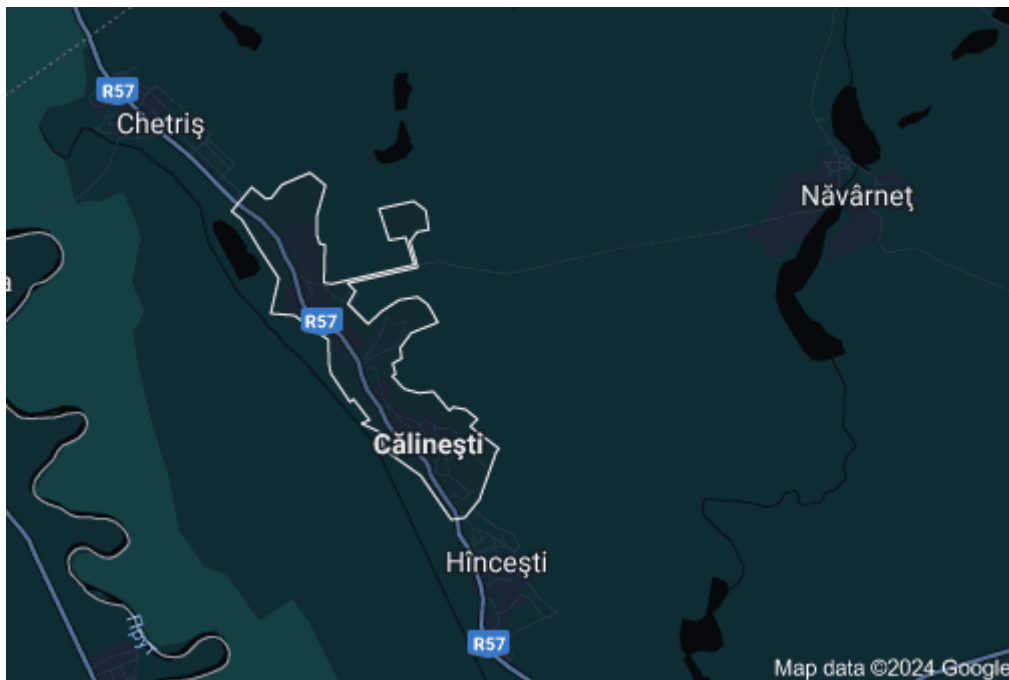
Localitatea are o așezare destul de pitorească.

Anul fondării: Prima mențiune a acestui sat are loc la 10 februarie 1429 într-o carte domnească, însă mult timp nu se mai găsește nici o știre despre Călinești. Ziua de 23 octombrie 1598 este considerată data fondării localității

Satul Călinești este situat în partea de Nord-Vest al raionului Fălești la o distanță de 25 km de centrul raional, Distanța directă pîna în or. Chișinău este de 162 km., Suprafața totală a comunității: satul Călinești ocupă suprafața totală de 4657,32 ha.

La hotar cu Statul –România.

Localitățile din vecinătate: - satele Chetriș, Năvârneț, Hîncești.

Date privind populația satului Călinești

a) Numărul de locuitori:

La începutul anului 2023 populația totală a satului Călinești constituie 2450 de persoane,

b) Numărul de gospodării – 972,

c) numărul de familii – 1007.

d) Structura etnică a populației în cadrul satului arată astfel:

- Moldoveni/Români:
- Ucraineni:
- Ruși:

Din totalul celor 2450 de locuitori, 50% îl constituie persoanele de peste 50 de ani (în jur de 1200 de oameni).

Persoanele din categoria de vârstă între 0-15 ani constituie 24 % din populația satului (circa de 570 de persoane), cele de 16-35 de ani constituie 9 % din populație (circa 220 de persoane), iar cele de 36-50 de ani – 17 % din populație (460 de persoane).

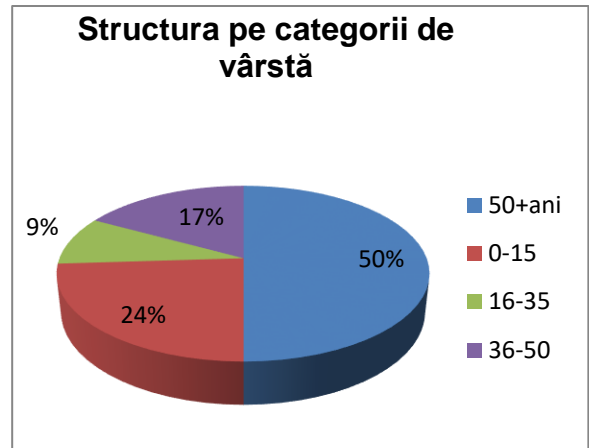

Figura 1. Structura pe categorii de vârstă a populației a satului Călinești

Astfel per general analiza datelor statistice sus enumerate ne profileaza următoarele probleme cu aspect negativ:

- Are loc un regres demografic evident
- Nivel înalt de îmbătrânire a populației

Structura pe sexe a populației din localitate este echilibrată O dată cu înaintarea în vârstă, proporția dintre bărbați și femei se schimbă.

Astfel pentru categoria de vârstă 51-81 ani și categoria de vârstă 81+, proporția este de 52% femei și 48% bărbați. Prin urmare, în cadrul populației cu vârsta 51+ din comună femeile constituie majoritatea.

Structura pe gen generală

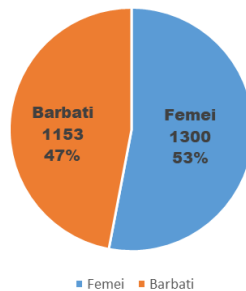

Figura 3. Structura pe sexe a populației din satul Călinești (Total)

Structura pe gen 51-81 ani

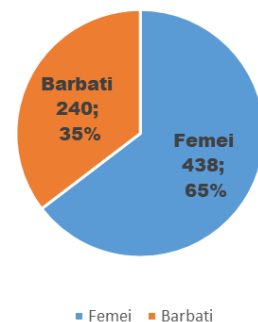

Figura 4. Structura pe sexe a populației din s.Călinești (51-81 de ani)

Structura pe gen 82-96 ani

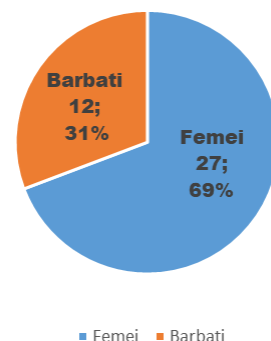

Figura 5. Structura pe sexe a populației din satul Călinești (82-96 de ani)

În anul 2023 în satul Călinești activa o structură pentru facilitarea soluționării problemelor vârstnicilor:

Comitetul Coordonator Local – este o structură creată în anul 2023 pentru facilitarea implementării conceptului Comunității prietenoase vârstei în satul Călinești. Comitetul este o structură de reprezentare, consultare și de împuternicire a cetățenilor, cu precădere a persoanelor în etate, care implementează pașii necesari ca localitatea să devină mai prietenoasă vârstei. Comitetul coordonator este format din nouă persoane, reprezentanți ai administrației publice locale, ai instituțiilor din comună și vârstnici din comunitate.

Descrierea problemelor vârstnicilor pe domenii

Secțiunea curentă conține o descriere a situației generale și a problemelor specifice cu care se confruntă populația comunei în general și populația vârstnică în special. Problemele au fost grupate în funcție de cele opt domenii ale abordării „**Comunității prietenoase vârstei**”. Identificarea problemelor din fiecare domeniu a fost realizată din perspectiva vârstnicilor, pe baza constatărilor de la focus-grupuri, chestionarea populației și analiza altor date și indicatori. Totodată, în baza opiniilor participanților la focus-grupuri și chestionarea populației au fost identificate o serie de priorități pentru fiecare din domeniile abordate.

SPAȚII ȘI CLĂDIRI PUBLICE

În satul Călinești sunt 8 clădiri cu destinație publică (printre care: Primăria, Gimnaziul, 2 Grădinițe de copii, Oficiul Poștal, Punctul Medical, Ambulanța, Biserica).

Accesul în clădirile publice din localitate este mai puțin incomod și periculos, dintre persoanele chestionate, **numai 11,45 %** consideră gravă situația treptelor lunecoase pe timp de iarnă la instituțiile publice, anume la OP și Biserică, **69,47%** din respondenți nu consideră că lipsa balustradelor și rampelor nu este o problemă prioritară. Totuși dacă în majoritatea instituțiilor publice situația este acceptabilă cu unele excepții (de ex. trepte un pic înalte și puțin lunecoase iarna, dar există perile) atunci la biserică sunt extrem de lunecoase și nu există perile, deși e un loc de socializare pentru bătrâni. Pe lângă funcția de prestare de servicii aceste spații reprezintă și locuri în care sătenii se adună pentru socializare. Atât la primărie cât și la OP sunt scaune pentru așteptare în incinta clădirii și afară. **82,44%** din persoanele chestionate consideră o problemă prioritară lipsa băncilor de-a lungul străzii principale.

În satul Călinești 64,89 % din respondenți consideră că spațiile de odihnă și agrement lipsesc, iar ceea ce există nu corespund cerințelor tuturor locuitorilor satului.

Sunt insuficiente spații de agrement amenajate, în special pentru persoanele în etate. În localitate nu sunt locuri cu destinație de recreere și agrement. În satul Călinești nu este un parc amenajat cu bănci, teren de sport amenajat nici pentru tineri și nici pentru persoanele în etate care își doresc acest lucru.

Strada principală din satul Călinești este iluminată în întregime. 74,05% din respondenți au confirmat că locuiesc pe străzi iluminate iar 25,95% din respondenți consideră că nu toate străzile sunt iluminate pe timp de noapte. Lipsa iluminatului mărește gradul de nesiguranță după lăsarea întinericului și creează disconfort pentru locuitorii din preajmă.

Priorități identificate pentru domeniul SPAȚII ȘI CLĂDIRI PUBLICE:

- ◆ Lipsa spațiilor de odihnă și agrement pentru persoanele în etate
- ◆ Insuficiența băncilor/scaunelor în parcuri și de-a lungul Străzii principale.

TRANSPORT

La capitolul Transportul public vârstnicii întâlnesc probleme ce necesită a fi rezolvate.

34,35% din respondenți consideră că transportul public nu este disponibil pentru toși vârstnicii. **43,51%** din vârstnicii intervievați consideră că graficul de circulație a transportului nu este comod. **57,25%** din respondenți susțin că nici o stație de așteptare nu are grafic de circulație. **67,17%** consideră o problemă serioasă imobilitatea vârstnicilor și cei cu mobilitate redusă să se pot deplaseze spre instituțiile publice cu transportul public local

Priorități identificate pentru domeniul TRANSPORT:

- ◆ Afișarea orarului de circulație la fiecare stație
- ◆ Transport public local

LOCUIŢE

Locuințele mai multor vârstnici prezintă risc sporit de accidente inclusiv incendii. În general, casele vârstnicilor (ca și majoritatea celorlalte locuințe) nu sunt conectate la apeduct și canalizare. În localitate sunt vârstnici care au case în stare avariata. Printre zonele cu probleme se numără ușile, geamurile sau chiar elementele de construcție avariate. Aceste deficiențe fac locuința neconfortabilă, mai ales în perioada rece a anului. O altă problemă întâlnită este starea sanitară proastă a locuințelor. Un pericol deosebit sunt sobele avariate care reprezintă risc de incendiere sau intoxicare. **45,04%** din respondenți consideră că locuințele vârstnicilor prezintă risc sporit de accidente și doar **14%** - consideră că locuințele nu prezintă pericol. Un număr limitat de locuințe (ale persoanelor cu dizabilități, care stau la pat) au instalate detectoare de fum. **22,14%** consideră necesară dotarea locuințelor vârstnicilor cu detectoare de fum.

38,94% di respondenți - consideră că vârstnici se simt ajutați de comunitate și de autoritățile locale, mai ales în momentele mai dificile ale anului. **46,56%** - consideră că **autoritățile locale și nici vecinii nu ajută persoanele în etate pe timp de iarnă.** Una din temele mai dureroase este asigurarea cu lemne de foc pentru perioada rece a anului: **51,15%** - au menționat că **vârstnicii și persoanele cu dizabilități nu sunt ajutați cu lemne de foc pe timp de iarnă,** pe când **34,35%** din respondenți au menționat că acestor două categorii de cetățeni li se acordă lemne de foc pe timp de iarnă.

Priorități identificate pentru domeniul LOCUINȚE:

- ◆ Vârstnicii și persoanele cu dizabilități nu sunt ajutați cu lemne de foc pe timp de iarnă,
- ◆ Locuințele persoanelor în etate prezintă risc sporit de năruire și accidente.

PARTICIPARE SOCIALĂ

Vârstnicii care nu mai sunt încadrați în câmpul muncii ies din circuitul social. Mediul social al acestora se reduce doar cu vizita rudelor (dacă sunt în sat) și a vecinilor. Vârstnicii care continuă să fie angajați socializează mai mult, inclusiv participă la activități și evenimente publice din localitate. **45.04%** consideră că **nu există oportunități pentru a facilita întâlnirile între persoanele în etate**. Unele grupuri formate pe anumite interese comune socializează: de exemplu, unele persoane se întâlnesc în mahalale, dar lipsesc spații dedicate pentru activități de socializare. Situația persoanelor imobilizate este mai complicată: **78.63%** consideră că **persoanele cu mobilitatea redusă sau imobilizate sunt vizitate la domiciliu**.

Vârstnicii participă puțin la evenimentele socio-culturale din localitate. –

57,25% au menționat că **vârstnicii nu participă la activitățile socio-culturale**. **29,01%** menționează că **vârstnicii nu cunosc și nici nu doresc să fie implicați în organizarea diferitor evenimente publice în localitate**. Acest aspect afectează simțul de apartenență la evenimentele publice și contribuie la marginalizare. Referitor la evenimentele care se organizează în localitate, marea majoritate consideră că acestea **nu sunt intergeneraționale și nu implică persoane de diferite vârste**.

Priorități identificate pentru domeniul PARTICIPARE SOCIALĂ:

- ◆ *Participarea redusă a vârstnicilor la activitățile socio-culturale*
- ◆ *evenimentele organizate în localitate, nu sunt intergeneraționale și nu implică persoane de diferite vârste.*

RESPECT ȘI INCLUZIUNE SOCIALĂ

Analiza situației a arătat că există o percepție acută a persoanelor vârstnice că sunt excluse de la activitățile publice din localitate. **30,57%** din respondenți consideră că **autoritățile locale și oamenii din localitate nu sunt preocupați de persoanele în etate și nevoile vârstnicilor**.

În plus, vârstnicii au percepția că nu sunt respectați de ceilalți membri ai comunității și resimt o diviziune între generații și o lipsă de comunicare între diverse grupuri sociale. **43,67%** dintre respondenți consideră că **tinerii nu manifestă o atitudine respectuoasă față de persoanele în etate**. **74.81%** au menționat că **persoanele în etate sunt uneori tratate cu mai puțin respect** de către locuitorii mai tineri. Locuitorii au semnalat uniori și atitudine brutală sau nerespectuoasă față de vârstnici.

Datorită experienței și cunoștințelor, vârstnicii ar putea contribui la procesele decizionale locale și adoptarea unor decizii mai bune pentru comunitate. Totuși, **64,63%** consideră că **vârstnicii nu sunt invitați la ședințele CL și contribuția vârstnicilor la nivel de comunitate nu este apreciată**.

Priorități identificate pentru domeniul RESPECT ȘI INCLUZIUNE SOCIALĂ:

- ◆ *Persoanele vârstnice sunt excluse de la activitățile publice din localitate*
- ◆ *Vârstnicii nu sunt respectați de ceilalți membri ai comunității și resimte o diviziune între generații și o lipsă de comunicare între diverse grupuri sociale*
- ◆ *Persoanele în etate sunt uneori tratate cu mai puțin respect*

PARTICIPARE CIVICĂ ȘI ANGAJARE

În satul Călinești sunt puține oportunități de angajare în afara muncilor agricole necalificate. Persoanele în etate nu au oportunități de angajare în câmpul muncii – **49,34%** împărtășesc această opinie. Printre vârstnici sunt puțin angajați. Totuși sunt vârstnici care se implică în activități voluntare. Doar că, **34,06%** menționează că **autoritățile locale nu susțin inițiativele și activitățile de voluntariat realizate de persoanele în etate**. Și mai complicată

este situația persoanelor cu nevoie speciale: **41,92% consideră că persoanele în etate cu nevoi speciale nu au acces la activități de voluntariat.**

Învățarea continuă este o necesitate în realitatea dinamică, în continuă digitalizare în care trăim. Cunoștințele și abilitățile noi ar permite persoanelor în etate să rămână conectați la schimbările și provocările sociale contemporane. Totuși, **31,88%** consideră că persoanele în etate **au puține oportunități să învețe lucruri noi și să fie activi social.**

O serie de probleme au fost identificate și în privința proceselor decizionale din comună. Mai mulți membri ai comunității împărtășesc opinia că oamenii din localitate nu cunosc că ședințele consiliului sunt publice și că ar putea asista la ședințe. În plus, mai multe voci susțin că comunitatea este puțin informată despre când au loc ședințele consiliului local și nu se pun anunțuri în sat pe panouri. **58,08%** consideră că **vârstnicii nu sunt bine reprezentați nici în comisiile locale și nici nu participă în procesul de luarea a deciziilor**, pe când numai **17,90%** consideră că vârstnicii se implică în acest proces.

Priorități identificate pentru domeniul PARTICIPARE CIVICĂ ȘI ANGAJARE:

- ♦ *Puține oportunități de angajare în câmpul muncii a persoanelor în vârstă.*
- ♦ *Vârstnicii nu sunt bine reprezentați nici în comisiile locale și nici nu participă în procesul de luarea a deciziilor.*

COMUNICARE ȘI INFORMARE

Informația de interes public, în general, este comunicată comunității, inclusiv persoanelor vârstnice. **45.85%** din respondenți consideră că **vârstnicii sunt informați despre activitățile care se organizează în localitate**, **37.35%** consideră că nu sunt informați. Majoritatea tinerilor se informează din spațiul informațional digital prin intermediul telefoanelor mobile sau altor dispozitive electronice. Persoanele vârstnice sunt conectate mai puțin sau deloc la spațiul digital. **17.3%** consideră că **persoanele în etate nu au acces la computere și internet în spații sau instituții publice.**

45,85% consideră că persoanele în etate nu sunt implicate voluntar în calitate de experți diseminatori de informație și formatori / traineri.

Informarea vârstnicilor cu privire la ce se întâmplă în localitate se face prin anunțuri scrise pe panourile informative sau verbal. Chiar dacă sunt panouri la magazine, primărie, IMSP OMF, acolo nu se plasează întotdeauna informația. **28,82%** consideră că **informația plasată pe panourile informative nu este expusă pe înțelesul persoanelor în etate.** Multe din persoanele vârstnice au deficiențe de vedere, auz sau mobilitate redusă. Chiar dacă anunțurile imprimate sunt plasate pe panourile de informație nu toată lumea le poate citi. Pentru unele persoane este greu să ajungă în fața unui panou. Alte persoane nu pot citi textul pentru că acesta este ilizibil, prea mărunț, contrastul nu este potrivit sau este scris într-un limbaj prea sofisticat.

Priorități identificate pentru domeniul COMUNICARE ȘI INFORMARE:

- ♦ *Vârstnicii nu sunt informați despre activitățile care se organizează în localitate.*
- ♦ *Persoanele în etate nu sunt implicate voluntar în calitate de experți diseminatori de informație și formatori / traineri.*

SERVICII INCLUZIVE

Oferta de servicii din satul Călinești, include servicii educaționale, medicale, comerț (magazine), lucrări mecanizate, servicii de transport, conexiune la televiziune digitală, telefonie fixă și mobilă. Totodată, în localitate nu este o frizerie, , croitorie, atelier de repararea încălțămintei și hainelor, atelier de reparație a aparatelor electrice, servicii de colectare a deșeurilor, nu există cantină socială.

În localitate există un apeduct. Locuitorii, inclusiv cei vârstnici consumă apă și din fântâni, care nu este întotdeauna de calitate. Numai **4.58%** confirmă că **persoanele în etate nu au acces la servicii de aprovizionare cu apă**, de altfel ca și ceilalți locuitori din localitate..

În comună nu există servicii de colectare și selectare a gunoiului, nu sunt tomberoane. Cu toate că, această problemă a fost confirmată numai de **100%** din respondenți care au subliniat că **persoanele în etate nu au acces la servicii de colectare a deșeurilor**. Locul pentru depozitarea deșeurilor din localitate nu este autorizat și nici nu este amenajat. Din inconștiență, localnicii aruncă gunoiul la întâmplare, inclusiv lângă fântâni afectând astfel și calitatea apei potabile.

De asemenea, **27,48%** afirmă că **vârstnicii nu au acces la servicii de îngrijiri sociale și medicale** atunci când apare o astfel de nevoie, pe când **58.78%** consideră că au acces. Totodată, **78,63%** consideră **că nu sunt suficienți asistenți medicali în comunitate**. Conform unor păreri, lucrătorii sociali și medicali existenți lucrează și își îndeplinesc conștiincios atribuțiile de serviciu, inclusiv serviciile de îngrijiri integrate la domiciliu. Totodată, **60%** consideră că în localitate nu sunt programe educaționale pentru îngrijirea persoanelor în vârstă.

Deoarece în localitate nu este nici o farmacie, **100%** din respondenți au confirmat că **persoanele în etate și locuitorii în general nu au acces la servicii farmaceutice**.

Priorități identificate pentru domeniul SERVICII INCLUZIVE:

- ♦ *Spălătorie socială*
- ♦ *Lucrător social la domiciliu*

Sinteza problemelor identificate

Cele mai multe probleme cu un grad mare de preocupare din partea vârstnicilor (Acoperirea medie a nevoilor) au fost identificate în domeniul Transport – **7.85%** și Spații și clădiri publice – **17.45%**. Pe când la aspectul Servicii comunitare și de sănătate - **51.50%**.

Acoperirea medie a nevoilor persoanelor în etate este de **30.10%** (luati din Studiul CPV

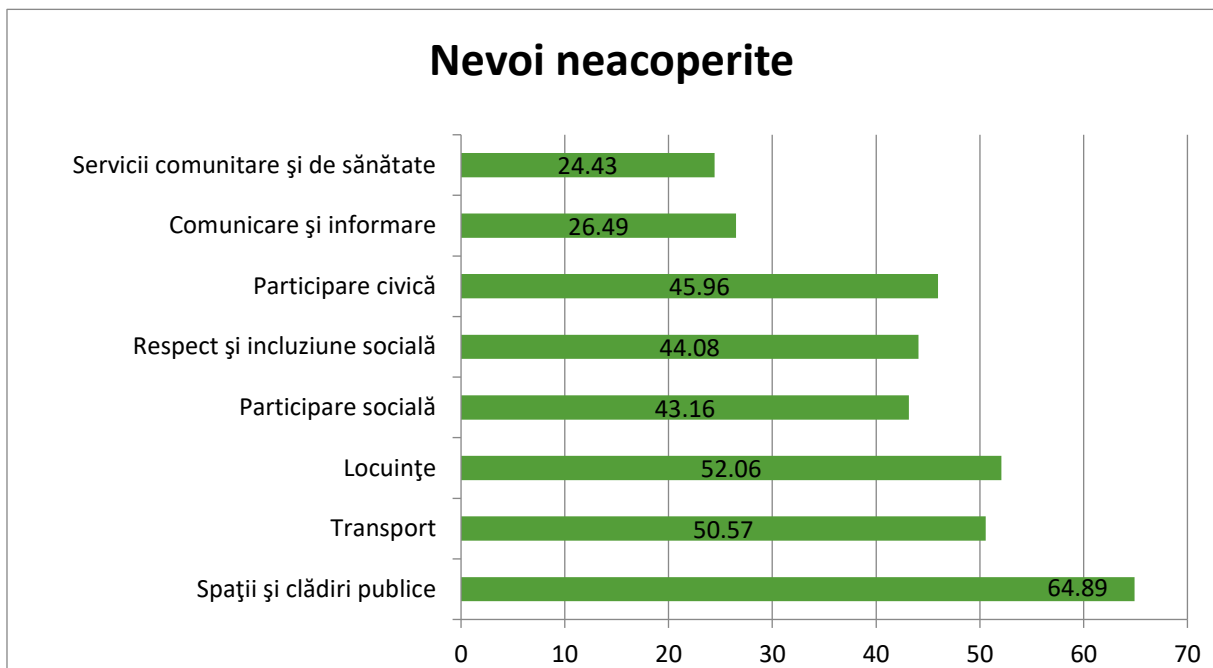

Figura 6. Media gradului de acoperire a problemelor pe domenii

Dacă divizăm problemele în funcție de mediul pe care îl afectează, putem deosebi probleme care afectează mediul fizic și tangibil din localitate (tot ce ține de infrastructura fizică) și mediul social (include obiceiurile locale, relațiile dintre locuitori și alte aspecte intangibile și invizibile).

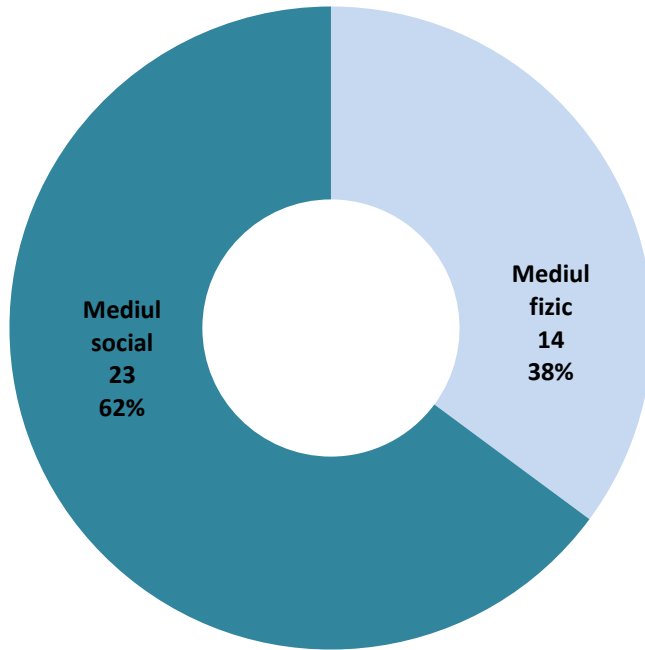

Figura 7. Distribuția problemelor după mediul pe care îl afectează (fizic vs social)

Din totalul de 87 de probleme și îngrijorări identificate, cea mai mare parte se referă la aspecte care țin de mediul social din satul Călinești

23 probleme ce reprezintă mediul social (62%) vizează aspecte legate de implicarea în viața socială, participarea în procese decizionale și în viața civică, relațiile dintre generații, ajutorul și atenția față de nevoile speciale ale vârstnicilor și altor persoane vulnerabile.

Alte 14 dintre problemele descrise reprezintă mediul fizic (38%) și se referă la probleme și îngrijorări referitoare la infrastructura din localitate (drumuri deteriorate, lipsa trotuarelor, lipsa transport local, acces dificil în clădiri, lipsa spațiilor de odihnă și agrement, stații neamenajate).

Chiar dacă sunt mai puține la număr, problemele care țin de mediul fizic sunt și ele resimțite mai intens de către populația vârstnică din satul Călinești.

Media gradului de confirmare a problemelor din mediul fizic a fost de 62,81%. Aceste probleme se concentrează în patru din cele opt domenii analizate (Spații publice și clădiri (68,61%), Transport (78,29%), Locuință (61,12%) și Servicii comunitare și de sănătate (39,24%)).

Problemele din mediul social au o media de confirmare de 45,38%. Aceste probleme sunt întâlnite în majoritatea din cele opt domenii, cu excepția domeniului referitor la Spații publice și clădiri.

Conform opiniei vârstnicilor extrasă din concluziile studiului referitor la percepția privind conceptul de „Comunitate Prietenoasă Vârstei”, nivelul mediu de acoperire a nevoilor vârstnicilor din localitate până la momentul anului 2023, era în jur de 40%.

Ținta strategiei curente este să propună soluții de rezolvare a cât mai multe din problemele identificate, pentru îmbunătățirea atât a mediului fizic din localitate, cât și a mediului social.

ANALIZA SWOT

<u>PUNCTE TARI</u>	<u>PUNCTE SLABE</u>
<ul style="list-style-type: none"> • <u>Terenuri agricole pretabile pentru culturile cerealiere și legumicultură fauna bogată</u> • <u>Grad de poluare a solului și a aerului scăzut</u> • <u>Potențial turistic semnificativ</u> • <u>Comuna dispune de arii naturale nepoluate</u> • <u>Existenta personalului calificat sau policalificat</u> • <u>Integrarea in câmpul muncii a forței de muncă existente,</u> • <u>□ Personal didactic calificat la disciplinele de învățământ</u> • <u>Există grădinița există gimnaziu există biblioteca</u> • <u>Exista manifestări culturale consacrate cor bisericesc cu tradiție</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • Migrarea populației de la sate spre orașe și în alte țări. • Surse de finanțare modeste a activităților de sport și agrement pentru vârstnici • Slaba promovare a sportului și a agrementului pentru vârstnici. • Lipsa de organizații de promovare a turismului infrastructura de acces către obiectivele turistice este slab dezvoltată. • Lipsa canalizare. • Lipsa serviciului public de colectare a resturilor menajere din gospodării (gunoi menajer) • Drumuri neasfaltate , lipsa băncilor în locurile publice Lipsa spațiilor de odihnă pentru persoanele de vârsta a III.
<u>OPORTUNITĂȚI</u>	<u>AMENINȚĂRI</u>
<ul style="list-style-type: none"> • <u>Organizarea nor campanii de informare și promovare a agroturismului și a turismului rural</u> • <u>Regimul silvic, reglementat legal, poate avea efecte favorabile asupra mediului și turismului perspectiva găzduirii turiștilor conduce la îmbunătățirea dotărilor</u> • <u>Potențial de dezvoltare a nor parteneriate /asocieri între unități administrativ - teritoriale cu interese comune pentru dezvoltarea turismului</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • Instabilitate politică și economică în țară • Reforma teritorial-administrativă • Conflicte militare, Războiul din Ucrain • Situația politică a țării nefavorabilă pentru atragerea investițiilor • Incapacitatea de asimilarea a finanțărilor externe • Calamitățile naturale – invazia lăcustelor • Migrația internă și externă • Criza energetică • Problemele demografice

OBIECTIVE

Pentru cele opt domenii abordate în cadrul conceptului de „Comunitate prietenoasă vârstei” au fost formulate opt obiective strategice pentru perioada 2023-2027.

Obiectivele au fost stabilite ținând cont de problemele identificate în cele opt domenii. Pentru soluționarea problemelor analizate au fost stabilite ținte concrete incluse în obiective strategice. Obiectivele specifice vizează problemele identificate și descrise.

Cele mai multe probleme identificate și neacoperite de obiectivele strategice se referă la domeniile Servicii comunitare și de sănătate, Participare civică și oportunități de angajare și Transport.

Domenii	Obiective generale
I. Transport	1. Asigurarea accesului populației Satului Călinești la servicii de transport public
II. Spații publice și clădiri	2. Adaptarea clădirilor publice și spațiilor exterioare la necesitățile vârstnicilor
III. Comunicare și informare	3. Sporirea accesului locuitorilor comunei la posibilități de comunicare și informare
IV. Participare socială	4. Ridicarea gradului de participare a persoanelor vârstnice în viața comunității
V. Respect și incluziune socială	5. Promovarea experienței și meritelor locuitorilor vârstnici din satul Călinești
VI. Locuințe	6. Asigurarea securității și siguranței vârstnicilor din satul Călinești
VII. Participarea civică și oportunități de angajare	7. Atragerea la oportunități de angajare în folosul societății
VIII. Servicii publice	8. Ridicarea nivelului de trai a populației

IMPLEMENTAREA STRATEGIEI

Strategia de dezvoltare a Comunității prietenoase vârstei din satul Călinești pentru perioada 2023-2027 este o anexă a Planului Strategic de Dezvoltare Socio-Economică a satului Călinești .

Strategia nu substituie Planul strategic de bază, dar este complementară acestuia și are scopul de a fortifica abordarea locală pentru construirea unei Comunități prietenoase vârstei în satul Călinești.

Rolurile actorilor locali în implemmentarea strategiei

Primăria satului Călinești are rolul central în implementare strategiei și responsabilitatea directă de implementare a strategiei. În acest scop, primăria va utiliza atribuțiile și competențele întregului aparat. Pentru asigurarea implementării, primăria va adopta o atitudine proactivă de identificare și atragere a resurselor necesare pentru acțiunile planificate și va facilita relațiile cu eventualii donatori.

Consiliul local al satului Călinești va susține implementarea strategiei prin adoptarea deciziilor necesare atât în cadrul exercițiilor bugetare anuale cât și în cadrul unor acțiuni neplanificate. De asemenea, membrii consiliului vor face dovadă de responsabilitate socială și atitudine favorabilă dezvoltării comunității prietenoase vârstei și în toate celelalte activități curente pe care le desfășoară.

Comitetul Coordonator Local a fost implicat activ la etapa de analiză a problemelor din comunitate și de elaborare a Planului de acțiuni pentru rezolvarea problemelor identificate. La etapa de implementare, Comitetul coordonator va monitoriza participativ implementarea planului de acțiuni. Comitetul mai are rol de de suport cu atribuția de creștere a gradului de conștientizare din partea populației a importanței comunității prietenoase vârstnicilor și respectiv asigurarea unui grad sporit de susținere a acțiunilor propuse în plan.

Toți actorii menționați din satul Călinești se vor implica în acțiuni de schimb de informații și experiență la toate nivelurile cu alte localități în care s-au implementat sau urmează să se implementeze strategii similare, pentru a construi o abordare regională unei comunități prietenoase vârstei.

Resursele

Acțiunile incluse în strategie vor fi realizate prin intermediul resurselor alocate din bugetul local, contribuția voluntară a localnicilor, dar și prin atragerea și direcționarea surselor extrabugetare oferite de partenerii de dezvoltare.

Una din sursele importante de luat în considerare pentru susținerea acțiunilor incluse în planul de acțiuni este proiectul „Îmbătrânire și Sănătate” implementat de către AO „CASMED” cu suportul financiar al Crucii Roșii din Elveția.

Monitorizarea

Strategia este construită în baza abordării de management orientat pe rezultate. Această abordare pune accent pe atingerea rezultatelor scontate pentru soluționare problemelor identificate la etapa de analiză a situației vârstnicilor din comună. Din acest motiv, monitorizarea implementării strategiei va fi realizată în măsură mai mare prin verificarea indicatorilor de rezultat și în măsură mai mică a indicatorilor de proces.

Controlul asupra implementării strategiei revine Primăriei satului Călinești care va colabora cu părțile interesate interne și externe pentru a îndeplini obiectivele.

Progresul implementării strategiei va fi monitorizat și revizuit anual prin:

- Feedback informal de la comunitate sau prin sondaje comunitare.
- Monitorizarea regulată a schimbărilor din comună și din mediului extern, care ar putea determina modificarea acțiunilor planificate.

- Rapoarte anuale de progres a implementării strategiei: Rapoartele vor fi întocmite în formă liberă, cu verificarea exhaustivă a indicatorilor de progres incluși în planul de acțiuni.

ANEXA 1. PLANUL DE ACȚIUNI 2023-2027

APROBAT
prin decizia Consiliului sătesc Călinești
nr. 2-6 din 23.02.2024

PLAN DE ACȚIUNI 2024 – 2027

Satul Călinești, raionul Fălești

Aspecte	Obiective	Indicatori	Acțiuni	Termen de realizare	Responsabil de implementare	Responsabil de monitorizare
1.Transportul	Asigurarea accesului populației din satul Călinești, r-nul Fălești la servicii calitative de transport	1700 m drum reparat de la Biserică până la Gherman Vasile.	Repararea drumului adiacent deteriorat în varianta albă	2025	APL	Pantea Valentin
		700 m drum reparat strada centrală până la gospodăria lui Șolari Iurie	Repararea drumului adiacent deteriorat în varianta albă	2025	APL	Pantea Valentin
		300 m drum reparat strada centrală până la gospodăria lui Vrabie Eugen	Repararea drumului adiacent deteriorat în varianta albă	2024	APL	Pantea Valentin
		500 m drum reparat strada centrală de la râpă până la gospodăria lui Gherman Grigore	Repararea drumului adiacent deteriorat în varianta albă	2024	APL	Pantea Valentin
		150 m drum reparat strada centrală până la gospodăria lui Marcu Ion	Repararea drumului adiacent deteriorat în varianta albă	2024	APL	Pantea Valentin
		150 m drum reparat de la Pricop Vitali până la gospodăria lui Melnic Ion	Repararea drumului adiacent deteriorat în varianta albă	2024	APL	Pantea Valentin

		900 m drum reparat de la Pantea Constantin până la gospodăria lui Țurcan Mihaela	Repararea drumului adiacent deteriorat în varianta albă	2025	APL	Pantea Valentin
		800 m drum reparat de la Cîșleanu Petru până la gospodăria lui Pelțu Ana	Repararea drumului adiacent deteriorat în varianta albă	2024	APL	Pantea Valentin
		1,5 km de trotuare reparație strada centrală și a rigoriilor, de la Punctul Medical până la Baie.	Elaborarea devizului de cheltuieli la repararea capitală a căilor de acces pietonale existente și a rigoriilor	2026	APL+Proiect, AE	APL+Proiect
		Amenajarea a 2 stații de așteptare a transportului public. 1- la moară, 1- la Budacă Ludmila	Procurarea și instalarea stațiilor de așteptare, 2 scaune și 2 urne de gunoi,	2026	Proiect, AE	Suvac Aliona
		8 plăci cu graficul de circulație al transportului rutier.	Procurare și instalare.	2024	APL	Ilinițaia Raisa
		Transport public local	De deschis o rută locală, Transport Auto	2027	AE, Proiect	Negoiașă Alexandra
		Panouri solare	Procurarea și instalare	2027	Proiect+ Investitor	
		1 azil de bătrâni (fosta clădire a Cărmuirii Colhozului).		2026	Proiect+ Investitor	Pantea Valentin
2.Spații publice și clădiri	Adaptarea clădirilor publice și spațiilor exterioare la necesitățile vârstnicilor	Un spațiu de odihnă și agrement pentru bunei și nepoței cu: Scenă de vară, 2 leagăne, 2 Foișoare, 4 bănci, 4 urne de gunoi.	Procurarea și instalarea a unei scene de vară, 2 leagăne, 2 Foișoare, 4 bănci, 4 urne de gunoi, înverzirea spațiului	2024	APL+Proiect	Boubătrîn Svetlana

	O sală festivă /sportivă la Grădinița de copii nr.2	Elaborarea proiectului tehnic și a devizului de cheltuieli, Construcția unei săli festive/sportive. Procurarea materialelor de construcție.	2025	APL+Proiect	Bordian Cristina
	5 balustrade și 3 rampe de acces la edificiile: Casa de cultură, biserică, Grădiniță	procurarea și instalarea balustrade și rampelor de acces	2024		Budac Mihaela
	14 bănci de odihnă și 14 urne de gunoi de-a lungul străzii principale.	Procurarea și instalarea băncilor și urnelor	2024	APL+Proiect	Ilinițaia Raisa
	Crearea unui Muzeu, și a unui spațiu de odihnă pe perioada rece a anului pentru vârstnici în incinta Muzeului.	Procurarea materialelor de construcție pentru repararea, și amenajarea casei oferite de Dna. Orbu Elvira pentru crearea unui Muzeu	2024	AE+Grupul de inițiativă	Orbu Elvira
	La 4 clădiri publice (scările să fie înclate cu benzi speciale de prevenire a lunecărilor pe timp de iarnă: Casa de Cultură, I.E.T, Biserica, Oficiu Poștal	Procurarea benzilor de protecție și instalarea acestora pe scările de acces.	202	Grupul de seniori Grupul de voluntari APL	Ilinițaia Raisa
	Repararea a 2 fântâni publice pe an	Formarea grupului de voluntari Reparare și amenajarea fântânilor	Anual	APL+AE, Comunitatea	Pantea Valentin
	6 bănci în parcul cu Monumentul adiacent din fața Primăriei	Procurarea și amenajarea băncilor	2026	APL+Proiect	Negoită Alexandra
	Fântâna Doamnei amenajarea în stil rustic	Amenajarea în stil rustic ca atracție turistică	2025	APL+Proiect	Pantea Valentin

		1 zonă de odihnă la PRUT 1 Stadion sportiv.	Procurarea și amenajarea cu mese, bănci, foișoare Procurarea gardului, gazonului, 2 porți de fotbal, 1 plasă pentru volei, 2 coșuri pentru baschet, 12 bănci și urne și instalarea lor, iluminarea stadionului.	2025	APL+Proiect	Pantea Valentin
3.Comunicare și informare	Sporirea accesului locuitorilor comunei la posibilitățile de comunicare și informare	2 Panouri informative: La magazinele Doamna Magdăil Rodica, Strat Victor.	Procurarea și instalarea panourilor informative, Actualizarea informației	2024	APL	Boubătrîn Svetlana
		Plasarea Informațiilor pe panourile informative.	Actualizarea informației	periodic	APL	Boubătrîn Svetlana
		12 lecții anuale de instruire a persoanelor în etate privind utilizarea calculatorului și a telefonului mobil.	Selectarea persoanelor cointeresate, Formarea grupului	anual	Bibliotecarul	Boubătrîn Svetlana
		6 adunări pe mahala între reprezentanți APL, consilieri și persoanele din comunitate.	Organizarea adunărilor, depistarea problemelor și rezolvarea lor.	anual	APL, CL, Grupul de seniori	Zamari Domnica
		1 radiou local public (în centrul satului).	Crearea echipei pentru a gestiona activitatea Procurarea și instalarea	2026	APL Casa de Cultură,Biserica,Gru	Boubătrîn Svetlana

			radioului. Întocmirea și stabilirea unui program de lucru.		pul de inițiativă.	
		50 pliante de informare	Elaborarea pliantelor, și expedierea	Periodic	CCL, Grup de Inițiativă	Orbu Elvira
		De mediatizat Pagina de Facebook „Călinești - Comunitate Prietenoasă Vârstei”	Plasarea informației privind activitatea grupului	Periodic	CCL, Grup de Inițiativă	Boubătrîn Svetlana
		„Platforma Comitetelor Prietenoase Vârstei”, pagina Primăriei.	Plasarea informației privind activitatea grupurilor	Periodic	CCL, Grup de Inițiativă	Boubătrîn Svetlana
4.Participare socială civică	Ridicarea gradului de participare a persoanelor vârstnice în viața comunității	Crearea grupului de seniori.	Atragerea în grup a 20 de persoane în etate.	2024	CCL, Grup de inițiativă	Boubătrîn Svetlana
		2 activități Intergeneraționale (starturi vesele, înverzirea satului)	De organizat și desfășurat.		Gimnaziul I.E.T Grup de inițiativă	Orbu Elvira
		4 activități socio-culturale: - Ziua bunicilor; - Ziua persoanelor cu dizabilități; - Ziua familiei.	De organizat și de desfășurat.	conform calendarului	Reprezentanți ai: Gimnaziul „G Vrabie” I.E.T Casa de Cultură Grupul de Seniori	Pădutari Parascovia
		5 evenimente publice: - Hramul satului - 8 Martie; - 1 Iunie -Sărbătorile de Iarnă. 1 șezătoare	De organizat și de desfășurat.	conform calendarului	Reprezentanți ai: Gimnaziul Hiliuți APL I.E.T Casa de Cultură Grupul de Seniori	Boubătrîn Svetlana

		20 de vizite la domiciliu.	Organizarea vizitelor.	lunar	Grupul de voluntari Grupul de seniori	Pădutari Parascovia
		Masă rotundă: Tematica „ Plante medicinale”	Organizarea și implicarea persoanelor în etate	Anual	Grupul de voluntari Grupul de seniori	Zamari Domnica
		20 persoane în etate participante la Festivalul BBF	Pregătirea participanților	Septembrie anual	Grupul de seniori Grupul de voluntari	Boubătrîn Svetlana
		2 excursii	Organizarea și deplasarea la mănăstirea „Căpriană”, „Hâncu”. Teatrul „Vasile Alexandri” din orașul Bălți.	Anual	APL, AE, GI	Boubătrîn Svetlana
5.Respectul și incluziune socială	Promovarea experienței și meritelor locuitorilor vârstnici din s. Călinești r-nul Fălești	4 Lecții de conduită, privind cultivarea respectului : Generație tânără - Persoane în etate respect.	Organizarea și desfășurarea a lecțiilor de master clas	Simestrial	IET, Gimnaziul „G. Vrabie”. GI, Șeful de post	Bordian Cristina
		10 vârstnici invitați să participe în cadrul ședințelor Consiliului Local Călinești.	Elaborarea și expedierea invitațiilor de participare.	În conformitate cu data stabilirii ședințelor Consiliului Local	Secretarul Consiliului Local	Ghemu Raisa
		2 ateliere de lucru cu participarea APL și a vârstnicilor.	De organizat și de desfășurat.	anual	APL Grupul de Seniori	Suvas Aliona
		1 șezătoare comună, tineri și vârstnici	Organizarea șezătorii, invitarea participanților,	anual	Directorul Casei de Cultură, Voluntari,	Boubătrîn Svetlana

		„Învăță de la mine”	discuții.		Grup de inițiativă	
		20 persoane ,Omagierea datelor profesionale	Colectarea datelor, organizarea, felicitarea	Lunar	Grupul de seniori	Orbu Elvira
		12 lecții de Formare Digitală pentru persoanele în etate	Inițierea orarului de participare	Lunar	Biblioteca Publică	Boubătrîn Svetlana
6. Locuința	Asigurarea securității și siguranței vârstnicilor din s. Călinești r-nul Fălești	Crearea bazei de date a vârstnicilor cu starea locuințelor deplorabile.	Identificarea prin vizite a persoanelor vârstnice cu starea deplorabilă a locuinței	Anual	Grupul de Voluntari Grupul de seniori Asistentul social	Pădurari Parascovia
		10 locuințe dotate cu detectoare de fum	Procurarea și instalarea detectoarelor	2027	APL	Budac Mihaela
		Întocmirea listei cu grupuri de voluntari receptivi	Determinarea persoanelor care doresc să se implice voluntar în ajutorarea vârstnicilor	Anual	Grup de inițiativă	
		200 de vârstnici ajutați în treburi gospodărești.	Prestarea activităților de dezăpezire, tăierea lemnului, ajutor la încălzirea încăperilor în perioada rece a anului, menaj în interiorul și exteriorul locuinței.	Anual	Grupul de Voluntari Grupul de Seniori	Negoiașă Alexandra
		15 persoane singuratice cu vârsta de peste 85 ani, asigurați cu câte 3 m lemne la preț	Procurarea și aprovizionarea cu lemne,	Perioada rece a anului	APL Agenți economici Donatori	Ilinițaia Raisa

		redus pe perioada rece a anului.				
		100 persoane în etate singuratice asigurate cu resurse de iluminat economice	Procurarea și instalarea resurselor	2025	APL Grupul de Voluntari Grupul de Seniori	Budac Mihaela
7.Participarea civică și oportunități de angajare	Atragerea la oportunități de angajare în folosul societății	Crearea unei echipei de voluntari	Voluntari care ar ajuta vârstnicii și persoanele cu dezabilități	2024	Grupul de Voluntari Grupul de Seniori	Zamari Domnica
		11 activități de voluntariat pentru asigurarea curățeniei, realizate cu implicarea persoanelor vârstnice.	Mobilizarea și încadrarea activă în activitățile de salubritate: Monument; Biserică, Parcuri; Pe teritoriul mahalalei.	anual	Grupul de Seniori Grupul de Voluntari APL	Suvar Aliona
		3 invitații (a câte 10 vârstnici) la luarea deciziilor în diferite comisii din comună	Participarea la ședințele Comitetului Coordonator Local o dată în semestru.	Anual	CCL Grupul de Seniori	Ilinițaia Raisa
		25 de persoane în etate invitate la diverse ateliere de lucru, seminare, ore educative de sănătate, traininguri.	Organizare și desfășurare.	anual	Grupul de Seniori APL	Zamari Domnica
		Înverzire parcurilor cu 100 pomi, 100 trandafiri	Procurarea, plantare , sădirea	Anual	Grup de Seniori	Suvar Aliona

		Un Atelier de croșetat, împletit, cusut	Organizare și participare.	Lunar	Grupul de Voluntari Grupul de Seniori	Orbu Elvira
		Un festival zonal “Obiceiurile și tradițiile neamului”.	Organizarea și desfășurarea festivalului. Invitarea participanților și a oaspeților.	2026	APL Agenti economici Grupul de Voluntari Grupul de Seniori	Boubătrîn Svetlana
8. Servicii publice	Ridicarea nivelului de trai al populației s. Călinești, r-nul Fălești	800 locuințe asigurate cu tomberoane pentru colectarea deșeurilor	Instalarea tomberoanelor, colectarea și transportarea deșeurilor	2024	APL+Proiect	Ilinițaia Raisa
		O autospecială	Procurarea a unei autospeciale	2024	APL+Proiect	Ghemu Raisa
		Un tractor	Procurarea a unui tractor multifuncțional Aplicarea faza 2 „Mă implic”	2024	APL+Proiect	Ghemu Raisa
		Pompă pentru curățirea fântânilor	Procurarea pompei	2025	APL+ Grupul de Voluntari	Pantea Valentin
		800 locuințe asigurate cu canalizare	Construcție și conectare canalizare centralizată.	2026	APL+Proiect	Ghemu Raisa
		800 locuințe asigurate cu gaz natural	Conectare la conductă	2026	APL+Proiect	Pantea Valentin
		Un centru cu тренажоре pentru vârstnici	Determinarea spațiului, procurarea și instalarea	2025	APL+ Proiect CASMED	Boubătrîn Svetlana
			Cantină socială	Determinarea spațiului și	2027	APL

			înființarea cantinei sociale.		CASMED	Ludmila
		Spălătorie socială	Determinarea spațiului și înființarea spălătoriei sociale.	2027	APL CASMED	Pantea Ludmila
		Servicii sociale și medicale de îngrijire la domiciliu	Prestarea serviciilor sociale și medicale de îngrijire la domiciliu	lunar	APL CASMED	Pantea Ludmila
		1 atelier de croitorie	Alocarea spațiului pentru croitorie și cizmărie	2025	APL Agenți economici	Negoită Alexandra
		Un atelier de reparație a încălțăminteii	Determinarea spațiului și a specialistului	2026	APL	Suvar Aliona
		Farmacie veterinară	Identificarea spațiului, deschiderea unei farmacii veterinare	2025	APL Agenți economici	Suvar Aliona
		Frizerie	Determinarea spațiului și specialistul-frizer.	2020	APL Agenți economici	Bordian Cristina
		O stație PECO pentru alimentare autoturismelor și a buteliilor de gaz	Identificarea terenului pentru amplasare	2025	APL	Pantea Valentin

ANEXA 2. LISTA PROBLEMELOR IDENTIFICATE

* Procentajul reprezintă ponderea respondenților care au confirmat existența problemei

Problema / îngrijorarea identificată	1. Spații publice și clădiri	2. Transport	3. Locuință	4. Participare socială	5. Respect și incluziune socială	6. Participare civică și oportunități de angajare	7. Comunicare și informare	8. Servicii comunitare și de sănătate
Lipsa balustradelor și rampelor de acces în clădirile publice	21,37%							
Lipsa spațiilor de odihnă și agrement pentru vârstnici	64,89%							
Lipsa scaunelor în locurile publice și de-a lungul străzii principale.	82,44%							
Treptele lunecoase pe timp de iarnă la instituțiile publice	11,45%							
Nu toate străzile sunt iluminate pe timp de noapte.	25,95%							
Transportul public nu este disponibil pentru toți vârstnicii		34,35%						
Graficul de circulație a transportului nu este comod		43,51%						
Stațiile de așteptare nu sunt amenajate și nu au graficul de circulație		38,93%						
Vârstnicii cu un grad redus de mobilitate nu se pot deplasa la instituțiile publice cu transportul public local		67,17%						
Locuințele vârstnicilor prezintă risc sporit de accidente			45,04%					
Este necesară dotarea locuințelor vârstnicilor cu detectoare de fum			16,03%					
Autoritățile locale și vecinii nu ajută persoanele în etate pe timp de iarnă			46,56%					
Vârstnicii și persoanele cu dizabilități nu sunt ajutați cu lemne de foc pe timp de iarnă			51,15%					
Activitățile desfășurate în comunitate nu sunt intergeneraționale și nu implică persoane de diferite vârste				56,49%				
Vârstnicii nu participă la activitățile socio-culturale din comunitate				43,51%				
Vârstnicii nu sunt implicați în organizarea evenimentelor publice în comunitate				57,25%				
Nu există oportunități pentru a facilita întâlnirile între persoanele în				45,04%				

etate								
Persoanele cu mobilitatea redusă sau imobilizate nu sunt vizitate la domiciliu				16,79%				
Autoritățile locale și oamenii din localitate nu sunt preocupați de persoanele în etate și nevoile lor					30,57%			
Vârșnicii nu sunt invitați la ședințele CL și contribuția lor la nivel de comunitate nu este apreciată					64,63%			
Tinerii nu manifestă o atitudine respectuoasă față de persoanele în etate					43,67%			
Persoanele în etate sunt uneori tratate cu mai puțin respect					74,81%			
Autoritățile locale nu susțin inițiativele și activitățile de voluntariat realizate de persoanele în etate						34,06%		
Vârșnicii nu sunt bine reprezentați în comisii și nu participă în procesul de luarea a deciziilor						58,08%		
Persoanele în etate nu au oportunități să învețe lucruri noi și să fie activi social						31,88%		
Persoanele în etate cu nevoi speciale / dizabilități nu au acces la activități de voluntariat						41,92%		
Nu există oportunități de angajare în câmpul muncii pentru persoanele în etate						49,34%		
Vârșnicii nu sunt informați despre activitățile care se organizează în localitate							37,55%	
Informația plasată pe panourile informative nu este expusă pe înțelesul persoanelor în etate							28,82%	
Vârșnicii nu sunt implicați voluntar în calitate de experți, diseminatori de informație și formatori / trainerii.							42,85%	
Persoanele în etate nu au acces la computere și internet în spații sau instituții publice							9,17%	
Nu există suficienți asistenți medicali în comunitate								0%
Vârșnicii nu au acces la servicii de îngrijiri sociale și medicale atunci când apare o astfel de nevoie								27,48%
În localitate nu există programe educaționale pentru îngrijirea persoanelor în vârstă								34,35%

Persoanele în etate nu au acces la servicii de colectare a deșeurilor solide									95,42%
Persoanele în etate nu au acces la servicii de aprovizionare cu apă									6,11%
Persoanele în etate nu au acces la servicii farmaceutice									0%
Media ponderii confirmărilor problemelor (pe domenii)	68.61%	79.07%	51.17%	37.47%	52.04%	42.79%	32.27%	36.87%	50.03%
Media ponderii confirmărilor problemelor din mediul fizic	68.61%	78.29%	65.12%	-	-	-	-	39.24%	62.81%
Media ponderii confirmărilor problemelor din mediul social	-	81.40%	37.21%	37.47%	52.04%	42.79%	32.27%	34.50%	45.38%

ANEXA 3. LISTA PARTICIPANȚILOR LA ELABORAREA STRATEGIEI

1. Procopciuc Ala – Primarul satului Călinești.
2. Boubătrîn Svetlana
3. Budac Mihaela
4. Pantea Valentin
5. Pădurari Parascovia
6. Orbu Elvira
7. Ilinițaia Raisa
8. Negoîța Alexandra
9. Suvac Aliona
10. Pantea Ludmila
11. Bordian Cristina
12. Oleineac Angela
13. Zamari Domnica